

J. F. Petersen: Trænge Skolelærerne i Kjøbstæderne mere til en Forbedring i deres Lønningsforhold end Skolelærerne paa Landet, saa troer jeg ogsaa, at efter Lovudkastet de Første i det Hele i en højere Grad ville erholde deres oekonomiske Stilling forbedret, end det er Tilfældet med de Sidste. Af de saa Linter, jeg har foreslaaet tilføjet Udvalgets Forslag under Nr. 27, og som gaae ud paa, at Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet ikke alene skal kunne forhøje Lønnen for Kjøbstadskolelærerne, men ogsaa kunne ned sætte samme, „hvor Communens oekonomiske Forsætning maatte gjøre det fornødent,“ fremgaaer det, at jeg ogsaa kan stemme for den sidste Passus af § 13 i Regjeringsudkastet, der jo i Realiteten gaaer ud paa det Samme. Jeg skulde ikke holde paa denne Bestemmelse, naar jeg ikke var aldeles overbevist om, at der gives Kjøbstadcommuner, hvor Nødvendigheden kræver at gaae under det i Udcastets § 13 opstillede Minimum, og hvor man efter min Mening ogsaa kan gjøre det uden Skade for Underviisningen, og uden at træde Skolelærernes Interesser for nær. Naar jeg nu nærmere skal oplyse, at der virkelig gives saadanne Tilfælde, saa er jeg nødt til at holde mig til de Forhold, jeg tilstrækkeligt kjender. Jeg er nødt til i saa Henseende at anføre de bornholmiske Kjøbstæder, og jeg vil af disse tage Rønne, som er Dens betydeligste Kjøbstad. Ved Rønne Borger-skole er der for tiden 8 faste Lærere foruden Limeslærerne, hvoraf to, Katecheten og Klokkeren, ikke oppebære deres Løn af Skolekassen, ja den Sidstes Indtægt for Udførelsen af kirkelige Forretninger er endogsaa saa god, at han i en Række af Aar har kunnet afgive et Beløb af 50 Rd. aarlig til Skolekassen, ved Siden af, at han med sjelden Trofskab røgtebe sin Skolegjerning, men, uagtet dette, uagtet der, i det Mindste i de tre af Borger-skolens Classer, erlægges ikke saa ringe Skolepenge, og, uagtet de 6 af Lærerne hver især for Tiden ikke oppebære Meer end 300 Rd. i aarlig Løn, saa andrager dog Skolekassen, efter hvad der er mig meddeelt, for indværende Aar i den nævnte Kjøbstad 2,700 Rd. Enhver, der blot har et nogenlunde Kjendskab til denne By og

til den ringe Skatteevne, i Forhold til Folketallet, som den i Virkeligheden har, maa indrømme, at det vil være meget vanskeligt for den at afsee et betydeligt større Beløb til Skolevæsenet end det her nævnte. Det skulde være forunderligt, om der ikke udenfor Bornholm ogsaa gives Kjøbstæder, som vilde døse ved at skaffe disse forøgede Bidrag tilveie; jeg skulde troe, at der f. Ex. i Jylland gives saadanne, men, forsaavidt dette ikke skulde være Tilfældet, forsaavidt virkelig Kjøbstæderne udenfor Bornholm skulde være saa heldigt stituerede, at de uden Ulempe kunne udrede saadanne Lønninger, troer jeg dog, at det, jeg har anført, er tilstrækkeligt til at bevise, at det ikke er af Lyst til at afsnappe Kjøbstadskolelæreren Noget i hans Løn, at jeg fastholder den Bestemmelse, som findes i det sidste Stykke af Udcastets § 13, men at det efter min Overbeviisning er en absolut Nødvendighed, at en saadan Bestemmelse om en mulig Nedsættelse bibeholdes. Det er en overordentlig Feil ved en Lov, at den i sit Skjød indeholder Bestemmelser, der ikke kunne gennemføres i Livet, det er Noget af det Uheldigste, der efter min Mening kan finde Sted; og det er for at forebygge dette, at jeg har stillet mit Forslag, der, som sagt, falder sammen med den sidste Passus af § 13 i Regjeringens Lovudkast.

Kirke- og Underviisningsministeren: Med Hensyn til § 12 skal jeg indskrænke mig til den Bemærkning, at det af Udvalget stillede Undringsforslag hænger saa nøie sammen med Hovedspørgsmaalene og Hovedstrids-spørgsmaalene mellem Ministeriet og Udvalget, at jeg ikke finder nogen Anledning til her videre at berøre det, da disse Spørgsmaal ville vende tilbage ved 3die Behandling. Hvad angaaer det af den ærede Rigsdagsgmand for Viborg Amts 1ste Valgfreds (Nørgaard) stillede Forslag, maa jeg ogsaa være af den For- mening, som er udtalt af den ærede Ordfører, at det er overflødigt, idet § 12 er affattet saa klart og bestemt, at den Fortolkning aldrig kan gjøre sig gjældende, at Legater, stiftede af Private til Folke- og Bondehøjskoler, skulle kunne inddrages under det Spørgsmaal, som denne Paragraph omhandler, nemlig, hvorvidt de til